

Sarajevo, 07.12.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
30.11.2020. - 04.12.2020.

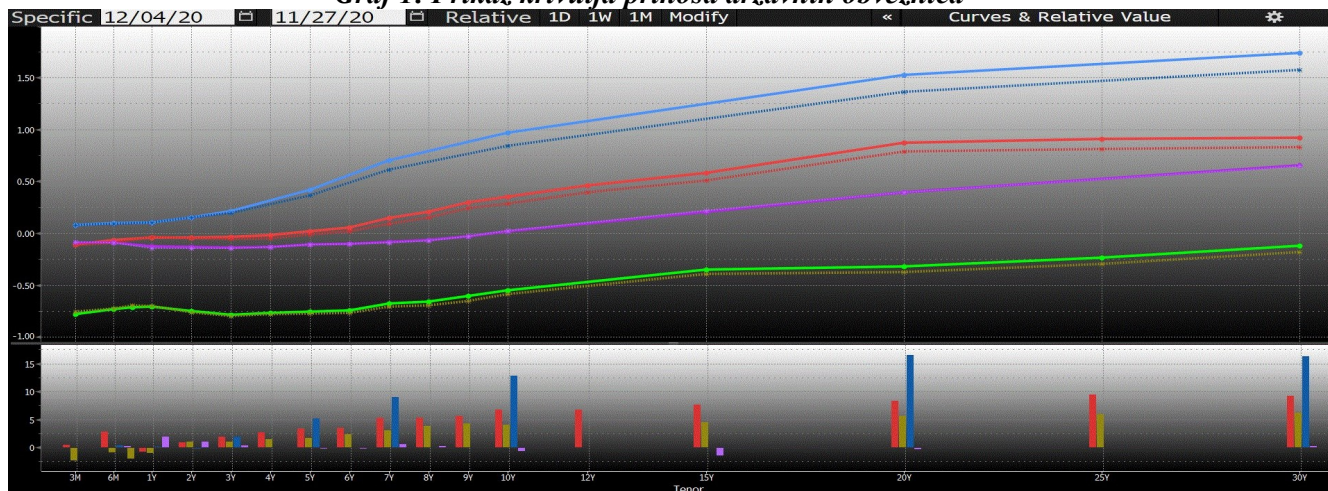
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	27.11.20	-	4.12.20		27.11.20	-	4.12.20		27.11.20	-	4.12.20		27.11.20	-	4.12.20	
2 godine	-0,76	-	-0,75	↗	0,15	-	0,15	→	-0,04	-	-0,04	→	-0,14	-	-0,12	↗
5 godina	-0,77	-	-0,75	↗	0,36	-	0,42	↗	-0,01	-	0,02	↗	-0,10	-	-0,11	↘
10 godina	-0,59	-	-0,55	↗	0,84	-	0,97	↗	0,28	-	0,35	↗	0,03	-	0,02	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	27.11.20	-	4.12.20
3 mjeseca	-0,695	-	-0,729
6 mjeseci	-0,724	-	-0,732
1 godina	-0.671	-	-0.681

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 04.12.2020. godine (pune linije) i 27.11.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone kraćeg i srednjeg roka dospijeaća su zabilježili blagi rast u odnosu na prethodni tjedan (do 2 bazna boda), dok je nešto veći rast od oko 4 bazna boda zabilježen kod obveznica dužeg roka dospijeaća. Na donekle povećani optimizam na financijskim tržištima utjecaj su imale vijesti koje se tiču cjepiva protiv Covid19, osobito u utorak kada su Pfizer i BioNTech zatražili odobrenje za prodaju svojih cjepiva u EU. S druge strane, EU je još uvijek suočena sa nemogućnosti odobrenja proračuna za narednu godinu, uključujući i fond pomoći zbog pandemije, a sve zbog veta koji su Mađarska i Poljska iskoristile. Komesar za EU proračun Hahn je izjavio „Varšava i Budimpešta ne mogu nas zaustaviti da pomognemo svojim građanima“ te je potvrdio da su odvjetnici ove institucije pronašli moguće načine da zaobiđu prigovore ovih članica na planiranu potrošnju EU. Također, objavljeni podaci poput stope inflacije u eurozoni, a koja je u studenome prema preliminarnim podacima već treći mjesec ostala nepromijenjena na razini -0,3%. Krajem ovog tjedna se održava sjednica UV ECB, a podaci poput

ovih povećavaju špekulacije da bi ECB mogla donijeti odluku o povećanju programa kupovina obveznica, odnosno povećanju roka trajanja programa koji je uveden zbog pandemije (PEPP). Članica IV ECB Schnabel je izjavila da ECB treba da se fokusira na održavanju trenutnih razina tijekom trajanja krize, čime je upozorila na povećanu nadu za velikim stimulansima. Ipak, nije isključila mogućnost dodatne podrške jer bi pandemija mogla biti više izražena u odnosu na ranija očekivanja.

U Španjolskoj je, nakon nekoliko godina usvojen adekvatan proračun, što za premijera Sancheza predstavlja signal da postoji veća politička stabilnost. Ovaj proračun predviđa milijarde eura od EU programa pomoći za ekonomiju, za koju se očekuje da bi ove godine mogla da zabilježi pad od skoro 12%. Na kraju proteklog tjedna agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Fitch potvrdila je dugoročni rejting Italije (BBB-), kao i stabilne izgleda rejtinga.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – Belgija (tromjesečno) final.	III tromjesečje	10,7%	11,4%	-11,8%
2.	GDP – Austrija (tromjesečno) final.	III tromjesečje	11,1%	12,0%	-11,6%
3.	GDP – Portugal (tromjesečno)	III tromjesečje	13,3%	13,3%	-13,9%
4.	GDP – Italija (tromjesečno)	III tromjesečje	16,1%	15,9%	-13,0%
5.	GDP – Irska (tromjesečno)	III tromjesečje	-	11,1%	-3,2%
6.	GDP – Grčka (tromjesečno)	III tromjesečje	8,3%	2,3%	-14,1%
7.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	LISTOPAD	0,2%	1,8%	-1,1%
8.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	STUDENI	-0,2%	-0,3%	-0,3%
9.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	STUDENI	-0,4%	-0,7%	-0,5%
10.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	STUDENI	-0,5%	-0,3%	-0,6%
11.	Stopa inflacije – Španjolska (prelim.)	STUDENI	-0,8%	-0,9%	-0,9%
12.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	LISTOPAD	-2,3%	-2,0%	-2,3%
13.	PMI kompozitni indeks– EZ (final.)	STUDENI	45,1	45,3	50,0
14.	Maloprodaja – EZ (G/G)	LISTOPAD	2,6%	4,3%	2,5%
15.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	LISTOPAD	5,8%	8,2%	7,0%
16.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G)	LISTOPAD	-	8,8%	10,1%
17.	Maloprodaja – Italija (G/G)	LISTOPAD	0,7%	2,9%	1,4%
18.	Stopa nezaposlenosti – EZ	LISTOPAD	8,4%	8,4%	8,5%
19.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	LISTOPAD	-	5,1%	5,2%
20.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	LISTOPAD	9,9%	9,8%	9,7%
21.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	STUDENI	6,3%	6,1%	6,2%
22.	Stopa nezaposlenosti – Irska	STUDENI	-	7,5%	7,2%
23.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	STUDENI	55,0	25,3	49,6

SAD

Financial Times je objavio vijest da bi novi zakon o stimulansima u SAD mogao biti usvojen već početkom ovog tjedna. Dvostranačka grupa senatora SAD će predstaviti legislativu za dodatne fiskalne stimulanse u vrijednosti oko 908 milijardi dolara sa ciljem da se potakne ekonomija kojoj prijete dalji pad zbog povećanog broja zaraženih virusom Covid19. Ipak Mark Warner, jedan od senatora iz reda demokrata koji je predvodio desetočlanu dvostranačku grupu, koja se zalaže za financijsku podršku, je istaknuo da je napor bio poduzet sa obje strane kada je u pitanju prijedlog za hitni paket pomoći u trajanju od četiri mjeseca. Pored toga, Warner je istaknuo da je još uvijek nejasno da li će lider većine u Senatu McConnell dopustiti da zakon ide na glasovanje, usprkos tomu što je iznio neke pozitivne stavove u vezi sa istim.

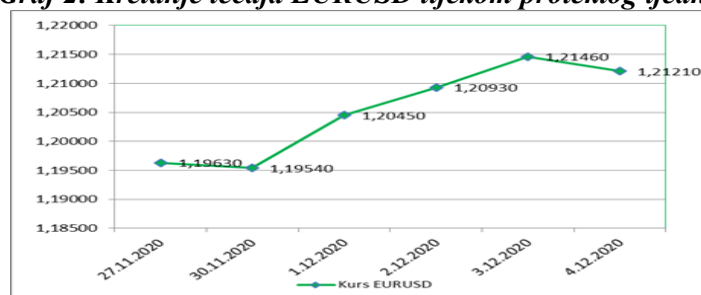
Novoizabrani predsjednik Biden je zvanično odabrao bivšu predsjednicu Feda Yellen na mjesto ministrice financija. Prilikom izlaganja pred Senatom predsjednik Feda Powell je izjavio da se ekonomija SAD još uvijek nalazi u pogoršanom i neizvjesnom stanju usprkos napretku koji je napravljen vezano za pitanje cjepiva. On je upozorio na izuzetnu neizvjesnost te da bi zima mogla biti teška i da bi male kompanije mogle ostati bez posla, iako bi snažan ekonomski oporavak mogao biti zabilježen u srednjem roku kada cjepivo postane dostupno.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Prerađivački sektor Fed iz Dalasa	STUDENI	56,7	56,7	56,7
2.	ISM prerađivački sektor	STUDENI	58,0	57,5	59,3
3.	MBA hipotekarni krediti	27. studeni	-	-0,6%	3,9%
4.	ADP promjena broja zaposlenih	STUDENI	440.000	307.000	404.000
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	28. studeni	775.000	712.000	787.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	21. studeni	5.800.000	5.520.000	6.089.000
7.	Zaposleni u nefarmerskom sektoru (promjena)	STUDENI	460.000	245.000	610.000
8.	Stopa nezaposlenosti	STUDENI	6,7%	6,7%	6,9%
9.	Trgovinska bilanca (u mlrd USD)	STUDENI	-64,8	-63,1	-62,1

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,1963 na razinu od 1,2121, pri čemu je u četvrtak zabilježena najveća razina od travnja 2018. godine (1,2146).

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Pitanje postizanja sporazuma o trgovini nakon Brexita je i dalje jedno od gorućih pitanja u Velikoj Britaniji, osobito jer je do konačnog Brexita ostalo veoma malo vremena (konačan rok je 31.12.2020. godine). Krajem tjedna BBC je objavio vijest da su Velika Britanija i EU obnovili pregovore o post Brexit trgovini te su ministri za BBC istaknuli da sporazum i dalje može biti postignut, usprkos tome što se konačan rok približava. The Guardian je ranije objavio vijest da će napredak u dijelu ribarstva utjecati da se mogućnost postizanja sporazuma pojača. Ipak, izvori koji su bliski Vladi Velike Britanije navode da još uvijek nije postignut napredak u dijelu ribarstva. Financial Times je objavio da će Vlada Velike Britanije objaviti da će izvoznici biti osigurana dodatna financijska pomoć sa ciljem ohrabrivanja trgovine nakon Brexita. Isti izvor je, također, objavio da su kancelarka Merkel i predsjednik Macron dogovorili da olabave zahtjeve EU za takozvanim „jednakim uvjetima“. EU je u petak ukazala Velikoj Britaniji da je vrijeme da odluče o tome kakve odnose u budućnosti žele sa EU, s obzirom na to da su zvaničnici EU predložili da se sporazum može postići najranije tijekom vikenda koji slijedi.

BoE razmatra politiku negativnih kamatnih stopa. Tako je član MPC BoE Saunders istaknuo da bi donja razina kamatnih stopa mogla biti „malo iznad nule“ te da bi BoE trebala biti spremna da ubrizga dodatne stimulanse u ekonomiju brzo, ukoliko to bude potrebno za oporavak nakon pandemije ili u slučaju negativnih učinaka Brexita. BoE trenutačno preispituje operativnu izvodljivost uvođenja negativne referentne kamatne stope, odnosno njeno smanjenje ispod sadašnjih 0,1% te se konsultira sa bankama oko toga kako bi se to odrazilo na njihovu profitabilnost.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	STUDENI	0,0	-0,6	-0,6
2.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	LISTOPAD	84.000	97.500	92.100
3.	Monetarni agregat M4 (G/G)	LISTOPAD	-	0,6%	0,8%
4.	Nationwide cijene kuća (G/G)	STUDENI	5,4%	6,5%	5,8%
5.	PMI prerađivački sektor F	STUDENI	55,2	55,6	53,7

6.	PMI uslužni sektor F	STUDENI	45,8	47,6	51,4
7.	PMI kompozitni F	STUDENI	47,4	49,0	52,1
8.	PMI građevinski sektor	STUDENI	52,0	54,7	53,1

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,89832 na razinu od 0,90224, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3311 na razinu od 1,3441.

JAPAN

Zamjenik guvernera BoJ Amamiya je izjavio da je BoJ spremna da nakon ožujka sljedeće godine produži niz mjera, koje za cilj imaju oslobađanje poteškoća korporativnog financiranja, sugerirajući da bi takva odluka mogla biti donesena već ovog mjeseca, nakon što je ponovni skok zaraženih negativno djelovao na buduće izglede. On je dodao da se japanska ekonomija oporavlja zahvaljujući oporavku izvoza automobila, koji će pomoći da se izbjegne povratak u deflaciju, ali je i upozorio da će dugotrajne posljedice od pandemije utjecati na to da bilo kakva vrsta oporavka bude umjerena i da kompanije i dalje osjete financijski stres, uz prisutne rizike da ekonomija bude usmjerena ka dolje. Prema nacrtu za paket stimulativnih mjera, koje je objavio Reuters, Japan će ponuditi subvencije regionalnim bankama koje se budu spajale sa konkurentima kao dio plana podrške ekonomskog rasta u regionalnim područjima. Također, premijer Suga je obećao podršku ruralnim područjima kao i njihovim pogođenim kreditorima, koji su se suočili sa negativnim posljedicama niskih margina i ultra niskim kamatnim stopama, kao i sve manjom bazom stanovništva.

Član MPC BoJ Suzuki je izjavio da bi BoJ trebalo da dozvoli postupni rast prinosa obveznica sa veoma dugim rokom dospijeća, kao dio napora kojim bi program stimulansa ove središnje banke bio održiv. Prema trenutačnoj politici kontrole krive prinosa, BoJ nastoji da održi kratkoročne kamatne stope na razini oko -0,1%, a prinos na desetogodišnje japanske obveznice na razini oko 0%, čiji je osnovni cilj pomoć oporavku ekonomije niskim troškovima zaduživanja.

U Japanu je početkom tjedna najavljena ostavka predsjednika burze u Tokiju (TSE) Miyaharae, a ova odluka dolazi skoro dva mjeseca nakon što je obustavljeno trgovanje na ovoj burzi, što je ocijenjeno kao najgori zastoj koji je burza pretrpila od kada je 1999. godine potpuno prešla na sustav elektronskog trgovanja.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Maloprodaja (G/G)	LISTOPAD	6,2%	6,4%	-8,7%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	LISTOPAD	-4,6%	-3,2%	-9,0%
3.	Građevinske porudžbine (G/G)	LISTOPAD	-	-0,1%	-10,6%
4.	Stopa nezaposlenosti	LISTOPAD	3,1%	3,1%	3,0%
5.	Prodaja automobila (G/G)	STUDENI	-	6,0%	31,6%
6.	Kompozitni PMI indeks (final.)	STUDENI	47,0	48,1	48,0
7.	Kapitalna potrošnja (G/G)	III tromjesečje	-12,1%	-10,6%	-11,3%
8.	Indeks povjerenja potrošača	STUDENI	33,0	33,7	33,6

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 124,48 na razinu od 126,32. JPY je blago deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine od 104,09 na razinu od 104,17.

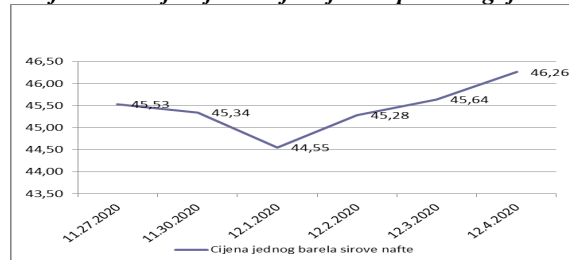
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 45,53 USD (38,06 EUR).

Početkom tjedna cijena nafte je bilježila smanjenje zbog neizvjesnosti oko sastanka OPEC-a. Sastanak koji je trebao biti održan početkom tjedna prolongiran je za nekoliko dana nakon što se članice OPEC-a nisu uspjele dogovoriti o produženju smanjene razine proizvodnje nafte, od 7,7 milijuna barela na dnevnoj osnovi. Sredinom tjedna cijena nafte je povećana te je zabilježen dnevni rast od 1,64%, a rezultat je vijesti da je Velika Britanija odobrila primjenu cjepiva protiv Covid19.

Sredinom tjedna su se pojavile vijesti da su OPEC i Rusija sklopili oprezan sporazum o povećanju obujma ponude nafte od siječnja naredne godine, s obzirom na to da proizvođači nastoje da ponude veće količine proizvoda na tržište, usprkos novom valu širenja pandemije koji uporno utječe na tražnju za ovim energentom. Krajem tjedna cijena nafte je bilježila rast nakon što je OPEC+ donio odluku o povećanju obujma ponude nafte za 500.000 barela dnevno od početka naredne godine, kao i odluku da će održavati mjesečne sastanke na kojima će se raspravljati o narednim potezima. Ovo povećanje obujma ponude je bilo manje od očekivanih 2 milijuna barela, kako je inicijalno bilo planirano u travnju kada je učinak pandemije bio najviše izražen.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 46,26 USD (38,17 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 1,60%, što predstavlja peti uzastopni tjedni rast cijene ovog energenta.

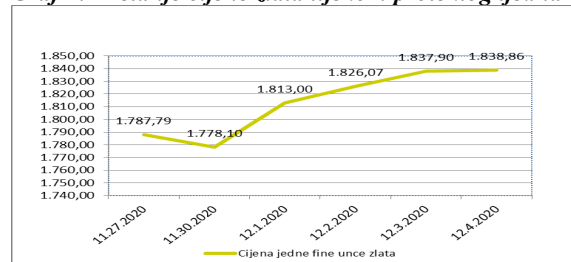
Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.787,79 USD (1.494,43 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je imala tendenciju rasta, uglavnom kao posljedica slabljenja dolara.

Nakon pada cijene zlata na zatvaranju tržišta u ponedjeljak, cijena zlata je u utorak bilježila rast, te je cijena povećana preko 1.800 dolara po unci jer su investitori počeli sa procjenom optimizma oko obnovljenih pregovora o fiskalnim stimulansima u SAD. Narednih dana cijena zlata je nastavila da raste uglavnom pod utjecajima neizvjesnosti oko fiskalnih stimulansa u SAD, deprecijacije dolara, kao i početka zvanične upotrebe cjepiva protiv Covid19 u Velikoj Britaniji. Usprkos tomu što je cijena zlata posljednjih mjesec dana smanjena pod utjecajem optimizma oko pronalaska cjepiva, zlato i dalje bilježi najveći godišnji rast u posljednjih deset godina pod utjecajem pandemije koja je izazvala globalno ekonomsko usporenje. Krajem tjedna cijena zlata je nastavila da bilježi blagi rast, s obzirom na to da investitori procjenjuju optimizam oko razvoja cjepiva, kao i obnovljenih tenzija između SAD i Kine. Velika Britanija ovog tjedna počinje sa cijepljenjem protiv Covid19, dok bi SAD mogla odobriti cjepivo za hitnu upotrebu najranije u četvrtak. Što se tiče geopolitičkih tenzija, SAD se priprema da sankcionira još desetak kineskih zvaničnika zbog njihove umješanosti u diskvalifikaciji zakonodavaca Hong Konga. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.838,86 USD (1.517,09 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 2,86%, nakon što je prethodna tri tjedna bilježila pad.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.